

Δρ. Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

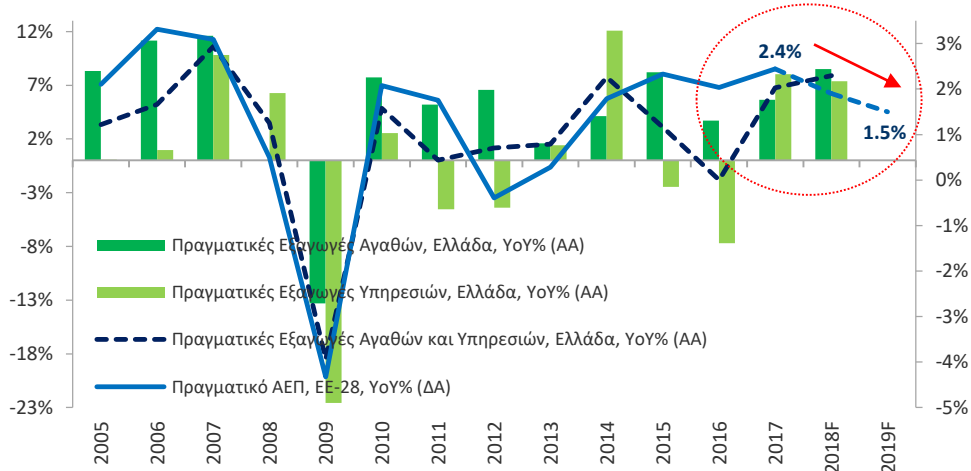
Αύξηση των ελληνικών εξαγωγών το 2018, προβληματισμός λόγω της αναμενόμενης επιβράδυνσης της ΕΕ-28 το 2019

Σύμφωνα με τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών ως ποσοστό του ΑΕΠ (λόγοι ονομαστικών μεγεθών) ανήλθαν στο 33,0% το 2017 (17,8% αγαθά και 15,2% υπηρεσίες) από 22,1% το 2010 και 14,4% το 1995. Το αντίστοιχο μέγεθος των ελληνικών εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών ήταν 34,0% το 2017 (28,1% αγαθά και 5,9% υπηρεσίες) από 30,7% το 2010 και 22,7% το 1995. Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι η ελληνική οικονομία το 2017 εξήγαγε προς και εισήγαγε από χώρες της αλλοδαπής, αγαθά και υπηρεσίες των οποίων η αξία – σε τρέχουσες και σε σταθερές τιμές – αντιστοιχούσε σε μεγαλύτερο ποσοστό της αξίας της εγχώριας παραγωγής της, τόσο σε σύγκριση με το 2010 όσο και με το 1995. Συνεπώς, η λογιστική βαρύτητα του ρυθμού μεταβολής των εξαγωγών και των εισαγωγών στον ρυθμό μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας, είναι σήμερα αρκετά υψηλότερη σε σχέση με τις αρχές της δεκαετίας του 2010, πόσο μάλλον σε σύγκριση με τα μέσα της δεκαετίας του 1990. Ωστόσο, παραμένει αρκετά χαμηλότερη σε σχέση με τα αντίστοιχα μεγέθη της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 Κρατών Μελών (εξαγωγές 45,7% και εισαγωγές 41,9% του ΑΕΠ) και της Ευρωζώνης (47,3% και 42,6% του ΑΕΠ).

Αξίζει να σημειωθεί ότι την περίοδο 2010-2017 η ενίσχυση των προαναφερθέντων μεριδίων των συνιστωσών δαπάνης του εξωτερικού τομέα οφείλεται σε έναν βαθμό στη συρρίκνωση της πίτας της εγχώριας παραγωγής, δηλαδή στην πτώση του ονομαστικού και του πραγματικού Ακαθαρίστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ). Επί παραδείγματι, την περίοδο 2010-2017 το ελληνικό ΑΕΠ μειώθηκε σωρευτικά κατά -20,3% ή -€45,8 δις σε τρέχουσες τιμές (-17,2% σε σταθερές τιμές) ενώ οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών ενισχύθηκαν σωρευτικά κατά 19,0% ή €9,5 δις σε τρέχουσες τιμές (19,6% σε σταθερές τιμές). Η άνοδος του αριθμητή και η πτώση του παρονομαστή οδήγησαν στην αύξηση του μεριδίου των εξαγωγών κατά 10,9 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ) του ονομαστικού ΑΕΠ (9,8 ΠΜ του πραγματικού ΑΕΠ). Για την ίδια περίοδο (2010-2017), οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών μειώθηκαν σωρευτικά κατά -11,7% ή -€8,2 δις σε τρέχουσες τιμές (-6,8% σε σταθερές τιμές) και ως εκ τούτου η αύξηση του μεριδίου τους κατά 3,3 ΠΜ του ονομαστικού ΑΕΠ (3,9 ΠΜ του πραγματικού ΑΕΠ) προήλθε αποκλειστικά από την επίδραση της πτώσης του παρονομαστή.

Σχήμα 1: Πραγματικές Εξαγωγές Αγαθών και Υπηρεσιών Ελλάδος και Πραγματικό ΑΕΠ της ΕΕ-28 (ετήσια % μεταβολή, YoY%)

ΕΕ-28 – Ετήσια % Μεταβολή Πραγματικού ΑΕΠ: για τα έτη 2018 και 2019 παραθέτουμε τις χειμερινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ελλάδα – Ετήσια % Μεταβολή Πραγματικών Εξαγωγών Αγαθών και Υπηρεσιών: για το έτος 2018 παραθέτουμε τα στοιχεία των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών της περιόδου 2018Q1-2018Q3

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (γ) Eurobank Research.

Σημείωση: (α) ως ΑΑ ορίζεται ο αριστερός κάθετος άξονας και ως ΔΑ ο αντίστοιχος δεξιός.

ΡΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το παρόν εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, κατά οποιονδήποτε τρόπο, από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται. Οι πληροφορίες που παρέχονται δεν συνιστούν επενδυτική ή άλλη συμβουλή, δεν αποτελούν προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης ή εν γένει προσφορά ή πρόσκληση για κατάρτιση συναλλαγών επί των χρηματοπιστωτικών μέσων που αναφέρονται. Οι επενδύσεις που αναλύονται μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές με κριτήρια του συγκεκριμένου επενδυτικού στόχους τους, τις ανάγκες τους, την επενδυτική εμπειρία τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευθεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων, οι οποίες μπορεί να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, με οποιονδήποτε τρόπο και αν δημιουργείται, δεν αναλαμβάνεται από την ούτε βαρύνει τη Eurobank ή τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν δεν καταρτίζονται ή εγκρίνονται από την Eurobank και εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους και δε δεσμεύουν ούτε αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και τη θέση της Eurobank.

Πίνακας 1: Εμπορευματικές Συναλλαγές της Ελληνικής Οικονομίας, Εξαγωγές, Εισαγωγές και Ισοζύγια (ετήσια ποσοστιαία % μεταβολή και ετήσια μεταβολή των ισοζυγίων σε εκατ. €)

<u>Τυποποιημένη Ταξινόμηση Διεθνούς Εμπορίου (SITC)</u>	2018Q1	2018Q2	2018Q3	2018Q4	2017	2018
	<u>Ετήσια Ποσοστιαία % Μεταβολή (Ετήσια Μεταβολή €Εκατ.)</u>				<u>Ετήσια Ποσοστιαία % Μεταβολή (Ετήσια Μεταβολή €Εκατ.)</u>	
<u>Συνολικές Εξαγωγές Εμπορευμάτων</u>	13,8	17,8	19,0	12,9	<u>13,3</u>	<u>15,8</u>
	(954,6)	(1.299,2)	(1.308,1)	(998,4)	(3.398,1)	(4.560,3)
Σύνολο εκτός των κατηγοριών <u>3.</u> και <u>793.</u>	13,9	11,4	8,4	7,6	7,2 (1.323,2)	10,3 (2.030,1)
<u>0.</u> Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	10,7	10,7	2,9	-1,3	1,5 (65,4)	5,6 (242,7)
<u>1.</u> Ποτά και καπνός	-7,6	3,5	-3,2	9,5	-3,0 (-22,4)	0,9 (6,8)
<u>2.</u> Πρώτες ύλες μη εδώδιμες, εκτός από καύσιμα	6,1	13,9	15,0	-2,9	26,5 (272,7)	6,1 (79,3)
<u>3.</u> Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ	14,4	28,9	42,9	25,6	30,2 (2.083,1)	27,9 (2.500,9)
<u>4.</u> Λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	68,1	-3,2	37,4	-10,5	-15,6 (-105,4)	21,6 (123,4)
<u>5.</u> Χημικά προϊόντα και συναφή (μ.α.κ)	10,6	13,9	11,4	19,8	11,8 (324,2)	14,0 (429,7)
<u>6.</u> Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	17,0	15,2	13,7	7,7	16,5 (656,9)	13,3 (617,5)
<u>7.</u> Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	16,3	20,7	-0,4	15,0	-0,3 (-9,1)	13,0 (337,2)
<u>793.</u> Πλοία, Πλοiάρια και Πλωτές Κατασκευές	-39,1	262,2	-25,1	-76,2	-6,8 (-8,2)	26,3 (29,3)
<u>8.</u> Διάφορα βιομηχανικά είδη	7,7	6,9	9,5	14,2	7,5 (146,2)	9,7 (203,0)
<u>9.</u> Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	7,8	13,1	5,8	-10,7	-2,5 (-13,7)	3,7 (19,7)
<u>Συνολικές Εισαγωγές Εμπορευμάτων</u>	-1,7	11,7	23,0	7,7	<u>13,8</u>	<u>9,7</u>
	(-232,7)	(1.450,3)	(2.629,0)	(1.007,5)	(6.100,1)	(4.854,2)
Σύνολο εκτός των κατηγοριών <u>3.</u> και <u>793.</u>	8,1	7,8	9,5	7,2	7,6 (2.468,1)	8,2 (2.856,3)
<u>0.</u> Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	1,6	0,8	0,5	2,8	5,0 (269,1)	1,4 (78,7)
<u>1.</u> Ποτά και καπνός	11,3	7,1	0,4	1,3	2,4 (14,6)	4,8 (30,6)
<u>2.</u> Πρώτες ύλες μη εδώδιμες, εκτός από καύσιμα	2,5	22,1	5,6	10,4	13,9 (156,4)	10,1 (129,7)
<u>3.</u> Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ	3,7	54,9	43,5	29,4	25,5 (2.482,8)	31,0 (3.786,6)
<u>4.</u> Λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	-7,4	-12,0	-14,5	-15,4	19,3 (47,3)	-12,5 (-36,6)
<u>5.</u> Χημικά προϊόντα και συναφή (μ.α.κ)	7,0	7,6	7,9	7,8	7,7 (531,2)	7,6 (562,3)
<u>6.</u> Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	8,8	5,7	13,0	10,0	13,1 (687,2)	9,2 (550,6)
<u>7.</u> Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	-19,9	-11,4	46,5	-11,6	15,1 (1.471,4)	-4,3 (-481,7)
<u>793.</u> Πλοία, Πλοiάρια και Πλωτές Κατασκευές	-72,7	-73,9	1.163,6	-88,4	59,2 (1.149,1)	-57,9 (-1.788,7)
<u>8.</u> Διάφορα βιομηχανικά είδη	6,4	6,0	9,9	10,5	4,5 (229,1)	8,2 (438,5)
<u>9.</u> Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	-91,2	-66,9	17,8	-84,5	467,7 (210,9)	-79,9 (-204,6)
	2018Q1	2018Q2	2018Q3	2018Q4	2017	2018
	<u>Ετήσια Μεταβολή €Εκατ.</u>				<u>Ετήσια Μεταβολή €Εκατ.</u>	
<u>Συνολικό Ισοζύγιο Εμπορευμάτων</u>	1.187,2	-151,2	-1.320,9	-9,1	-2.701,9	-293,9
Σύνολο εκτός των κατηγοριών <u>3.</u> και <u>793.</u>	-39,9	-124,0	-411,0	-251,3	-1.144,9	-826,2
<u>0.</u> Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	87,0	108,4	23,8	-55,1	-203,7	164,0
<u>1.</u> Ποτά και καπνός	-26,3	-5,4	-6,4	14,3	-37,0	-23,8
<u>2.</u> Πρώτες ύλες μη εδώδιμες, εκτός από καύσιμα	11,3	-30,8	17,8	-48,7	116,4	-50,4
<u>3.</u> Ορυκτά καύσιμα, λιπαντικά κλπ	186,7	-774,7	-361,8	-335,9	-399,7	-1.285,7
<u>4.</u> Λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης	115,7	4,5	46,3	-6,6	-152,7	160,0
<u>5.</u> Χημικά προϊόντα και συναφή (μ.α.κ)	-53,7	-32,2	-59,6	12,9	-207,0	-132,6
<u>6.</u> Βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη	57,9	93,1	-26,5	-57,6	-30,3	66,9
<u>7.</u> Μηχανήματα και υλικό μεταφορών	761,6	478,9	-874,6	453,0	-1.480,5	818,9
<u>793.</u> Πλοία, Πλοiάρια και Πλωτές Κατασκευές	1.040,4	747,6	-548,1	578,1	-1.157,3	1.818,0
<u>8.</u> Διάφορα βιομηχανικά είδη	-47,1	-40,3	-85,2	-62,9	-82,9	-235,5
<u>9.</u> Είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες	94,1	47,4	5,3	77,6	-224,6	224,3

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (γ) Eurobank Research.

Πίνακας 2: Εξωτερικές Συναλλαγές Υπηρεσιών της Ελληνικής Οικονομίας, Εξαγωγές, Εισαγωγές και Ισοζύγια (ετήσια ποσοστιαία % μεταβολή και ετήσια μεταβολή των ισοζυγίων σε εκατ. €)

	2018Q1	2018Q2	2018Q3	2018Q4	2017	2018
	<i>Ετήσια Ποσοστιαία % Μεταβολή</i>				<i>Ετήσια Ποσοστιαία % Μεταβολή</i>	
	<i>(Ετήσια Μεταβολή €Εκατ.)</i>				<i>(Ετήσια Μεταβολή €Εκατ.)</i>	
<u>Συνολικές Εξαγωγές Υπηρεσιών</u>	3,8 (189,2)	11,5 (957,0)	8,3 (1.156,4)	19,0 (1.222,3)	<u>13,0</u> (3.866,2)	<u>10,5</u> (3.524,8)
Ταξιδιωτικές	13,2 (64,4)	17,7 (635,2)	4,4 (392,0)	24,3 (390,9)	10,8 (1.423,4)	10,1 (1.482,5)
Μεταφορών	4,8 (164,5)	9,1 (332,4)	23,8 (884,9)	21,1 (774,3)	15,1 (1.899,5)	14,9 (2.156,0)
Λοιπών Υπηρεσιών	-3,7 (-39,7)	-1,0 (-10,6)	-9,9 (-120,4)	5,0 (57,1)	13,5 (543,4)	-2,5 (-113,7)
<u>Συνολικές Εισαγωγές Υπηρεσιών</u>	12,1 (446,0)	13,8 (540,3)	16,9 (658,3)	13,8 (571,0)	<u>15,7</u> (2.120,1)	<u>14,2</u> (2.215,6)
Ταξιδιωτικές	5,8 (23,6)	24,7 (129,9)	0,5 (2,7)	23,8 (108,4)	-5,0 (-100,6)	13,9 (264,5)
Μεταφορών	14,1 (315,6)	13,0 (307,0)	19,2 (456,3)	17,5 (444,8)	19,2 (1.531,7)	16,0 (1.523,7)
Λοιπών Υπηρεσιών	10,3 (106,8)	10,2 (103,4)	19,9 (199,3)	1,6 (17,9)	19,7 (689,0)	10,2 (427,4)
	2018Q1	2018Q2	2018Q3	2018Q4	2017	2018
	<i>Ετήσια Μεταβολή €Εκατ.</i>				<i>Ετήσια Μεταβολή €Εκατ.</i>	
<u>Συνολικό Ισοζύγιο Υπηρεσιών</u>	-256,7	416,7	498,1	651,2	1.746,1	1.309,3
Ταξιδιωτικές	40,8	505,3	389,3	282,5	1.524,0	1.218,0
Μεταφορών	-151,1	25,4	428,6	329,5	367,8	632,3
Λοιπών Υπηρεσιών	-146,5	-114,0	-319,7	39,2	145,7	-541,0

Πηγή: (α) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ), (β) Eurobank Research.

Πως κινήθηκαν οι ελληνικές εξαγωγές, εισαγωγές και τα αντίστοιχα ισοζύγια για το σύνολο του έτους 2018; Στους Πίνακες 1 και 2 παρουσιάζουμε τα σχετικά στοιχεία για τους τομείς των αγαθών και των υπηρεσιών. Τα μεν πρώτα προέρχονται από τους λογαριασμούς εμπορευματικών συναλλαγών της ΕΛΣΤΑΤ, τα δε δεύτερα από τους λογαριασμούς του ισοζυγίου πληρωμών της Τραπεζής της Ελλάδος (ΤτΕ). Τα παραπάνω στοιχεία είναι μη εποχικά διορθωμένα και σε τρέχουσες τιμές, δηλαδή σε ονομαστικούς και όχι σε πραγματικούς όρους.¹

Σύμφωνα με τους λογαριασμούς εμπορευματικών συναλλαγών της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), η ονομαστική αξία των ελληνικών εξαγωγών εμπορευμάτων αυξήθηκε σε ετήσια βάση κατά 15,8% ή €4.560,3 εκατ. το 2018 από 13,3% ή €3.398,1 εκατ. το

2017. Το 52,8% ή €2.408,9 εκατ. της παραπάνω ανόδου προήλθε από εμπορικούς εταίρους εκτός των κρατών μελών της ΕΕ-28 και το υπόλοιπο 47,2% ή €2.151,4 εκατ. από εμπορικούς εταίρους εντός των κρατών μελών της ΕΕ-28. Εξαιρώντας τις κατηγορίες, 1^{ον} των ορυκτών καυσίμων και λιπαντικών και 2^{ον} των πλοίων, πλοιαρίων και πλωτών κατασκευών, η ενίσχυση των ελληνικών εξαγωγών εμπορευμάτων διαμορφώθηκε στο 10,3% ή €2.030,1 εκατ. το 2018 από 7,2% ή €1.323,2 εκατ. το 2017 (το 69,9% της εν λόγω ετήσιας αύξησης προήλθε από χώρες εντός της ΕΕ-28).²

Χρησιμοποιώντας τις παρατηρήσεις του αποπληθωριστή των εξαγωγών αγαθών των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών της περιόδου από το 1^ο τρίμηνο 2018 μέχρι το 3^ο τρίμηνο 2018 (η ανακοίνωση των τριμηνιαίων εθνικών λογαριασμών του 4^{ου}

¹ Η παράθεση των στοιχείων των εξαγωγών, των εισαγωγών και των ισοζυγίων γίνεται σε όρους ετήσιων μεταβολών και ως εκ τούτου η επίδραση της εποχικότητας των χρονολογικών σειρών σε έναν βαθμό εξαλείφεται.

² Το 75,7% του συνόλου των εξαγωγών των ορυκτών καυσίμων και λιπαντικών οδηγήθηκε σε χώρες εκτός της ΕΕ-28 το 2018 (μέσος όρος περιόδου 2007-2018 στο 75,0%).

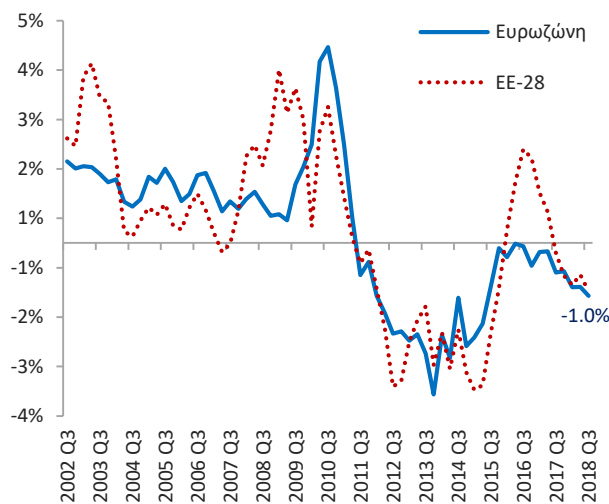
τριμήνου 2018 είναι προγραμματισμένη για τις 7 Μαρτίου 2019), η αύξηση του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών εμπορευμάτων το 2018 εκτιμάται στο 9,7% σε σταθερές τιμές από 6,0% το 2017. Όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 1, το 2018, παρά την επιβράδυνση του πραγματικού ρυθμού μεγέθυνσης της ΕΕ-28, αποτέλεσε μια από τις καλύτερες χρονιές των ελληνικών εξαγωγών αγαθών – σε όρους ετήσιας ποσοστιαίας μεταβολής – των τελευταίων 11 ετών. Εξάλλου η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας σε όρους δείκτη τιμών καταναλωτή συνεχίστηκε το 2018, βλέπε Σχήμα 2.

Σε ότι αφορά την εξαγωγική επίδοση των επί μέρους κατηγοριών εμπορευμάτων πλην των κατηγοριών των ορυκτών καυσίμων και λιπαντικών και των πλοίων, πλοιαρίων και πλωτών κατασκευών, τα αποτελέσματα είχαν ως ακολούθως το 2018: βιομηχανικά είδη ταξινομημένα κυρίως κατά πρώτη ύλη, ετήσια αύξηση 13,3% ή €617,5 εκατ., χημικά προϊόντα και συναφή, 14,0% ή €429,7 εκατ., μηχανήματα και υλικό μεταφορών (πλην της κατηγορίας των πλοίων, πλοιαρίων και πλωτών κατασκευών), 12,4% ή €307,9 εκατ., τρόφιμα και ζώα ζωντανά, 5,6% ή €242,7 εκατ., διάφορα βιομηχανικά είδη, 9,7% ή €203,0 εκατ., λάδια και λίπη ζωικής ή φυτικής προέλευσης, 21,6% ή €123,4 εκατ., πρώτες ύλες μη εδώδιμες, εκτός από καύσιμα, 6,1% ή €79,3 εκατ., είδη και συναλλαγές μη ταξινομημένα κατά κατηγορίες, 3,7% ή €19,7 εκατ. και ποτά και καπνός, 0,9% ή €6,8 εκατ.³

Σε ότι αφορά την πορεία των εισαγωγών εμπορευμάτων, το 2018 καταγράφηκε ετήσια ονομαστική αύξηση 9,7% ή €4.854,2 εκατ. από 13,8% ή €6.100,1 εκατ. το 2017.⁴ Η άνοδος των εισαγωγών εμπορευμάτων ήταν υψηλότερη κατά €293,9 εκατ. σε σύγκριση με την αντίστοιχη ενίσχυση των εξαγωγών εμπορευμάτων και ως εκ τούτου το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου διευρύνθηκε – σε ετήσια βάση – κατά το ίδιο ποσό (από -€21.425,8 εκατ. το 2017 στα -€21.719,7 εκατ. το 2018). Πέραν της υψηλής, αν και πληθωριστικής, ενίσχυσης των εισαγωγών ορυκτών καυσίμων και λιπαντικών (βλέπε υποσημείωση 3), ξεχωρίζει η μεγάλη πτώση των εισαγωγών πλοίων, πλοιαρίων και πλωτών κατασκευών. Αυτό το αποτέλεσμα προέρχεται σε έναν βαθμό από την υψηλή βάση του 2017, καθώς οι εισαγωγές της συγκεκριμένης κατηγορίας εμπορευμάτων από €1.941,4 εκατ. το 2016, ενισχύθηκαν στα €3.090,5 εκατ. το 2017 (αύξηση 59,2%) και το 2018 μειώθηκαν στα €1.301,9 εκατ. (πτώση -57,9%). Όπως έχουμε αναφέρει σε παλαιότερο τεύχος του δελτίου 7ημέρες ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, η μείωση των εισαγωγών πλοίων αντανακλάται στην πτώση των επενδύσεων παγίων μεταφορικού εξοπλισμού. Τέλος, ένα θετικό στοιχείο που εξαγεται για τις επενδύσεις παγίων μηχανολογικού εξοπλισμού και

εξοπλισμού τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνίας, είναι ότι οι εισαγωγές μηχανημάτων και υλικού μεταφορών πλην της κατηγορίας των πλοίων, πλοιαρίων και πλωτών κατασκευών, αυξήθηκαν σε ετήσια βάση κατά 16,0% ή €1.307,0 εκατ. το 2018 από 4,1% ή €322,2 εκατ. το 2017.

Σχήμα 2: Πραγματική Αποτελεσματική Συναλλαγματική Ισοτιμία σε Όρους Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, Ελλάδα vs ΕΕ-28 και Ευρωζώνη (ετήσια % μεταβολή, YoY%)

Πηγή: (α) Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), (β) Eurobank Research.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Τραπεζικής της Ελλάδος (ΤτΕ), οι ελληνικές εξαγωγές υπηρεσιών κινήθηκαν ανοδικά σε ετήσια βάση κατά 10,5% ή €3.524,8 εκατ. σε τρέχουσες τιμές το 2018 από 13,0% ή €3.866,2 εκατ. το 2017. Η κατηγορία των μεταφορών – κυρίως θαλάσσιες μεταφορές – είχε την υψηλότερη θετική συνεισφορά στην ενίσχυση του συνόλου των εξαγωγών υπηρεσιών το 2018, παρουσιάζοντας άνοδο 14,9% ή €2.156,0 εκατ. Ακολούθησαν οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες με αύξηση 10,1% ή €1.482,5 εκατ. (από 10,8% ή €1.423,4 εκατ. το 2017), ενώ στις λοιπές υπηρεσίες (π.χ. κατασκευαστικές, ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές, χρηματοοικονομικές, λοιπές υπηρεσίες επιχειρηματικής δραστηριότητας και υπηρεσίες δημοσίου) σημειώθηκε πτώση -2,5% ή -€113,7 εκατ.

Στην πλευρά της χρέωσης των εξωτερικών συναλλαγών υπηρεσιών της ελληνικής οικονομίας, οι συνολικές εισαγωγές υπηρεσιών ενισχύθηκαν σε ετήσια βάση κατά 14,2% ή €2.215,6 εκατ. σε τρέχουσες τιμές το 2018 από 15,7% ή €2.120,1 εκατ. το 2017. Οι υπηρεσίες μεταφορών – θαλάσσιες και λοιπές μεταφορές –

³ Οι κατηγορίες των ορυκτών καυσίμων και λιπαντικών και των πλοίων, πλοιαρίων και πλωτών κατασκευών, με την πρώτη να αποτελεί το 34,4% και τη δεύτερη το 0,4% του συνόλου των εξαγωγών εμπορευμάτων το 2018 (οι αντίστοιχοι μέσοι όροι της περιόδου 2007-2018 ήταν 29,9% και 0,5%), σημείωσαν ετήσια αύξηση της τάξης του 27,9% ή €2.500,9 εκατ. και 26,3% ή €29,3 εκατ. αντίστοιχα το 2018. Ως εκ τούτου, συνεισέφεραν το 55,5% ή €2.530,2 εκατ. της ετήσιας μεταβολής του συνόλου των εξαγωγών εμπορευμάτων το 2018. Αυτή η αύξηση, σε ένα μεγάλο ποσοστό, ήταν πληθωριστική, καθώς οι διεθνείς τιμές πετρελαίου Brent κατέγραψαν ετήσια ενίσχυση 28,6% το 2018.

⁴ Η ετήσια ενίσχυση των εισαγωγών εμπορευμάτων εξαιρουμένων των κατηγοριών των ορυκτών καυσίμων και λιπαντικών και των πλοίων, πλοιαρίων και πλωτών κατασκευών, διαμορφώθηκε στο 8,2% ή €2.856,3 εκατ. το 2018 από 7,6% ή €2.468,1 εκατ. το 2017. Το αντίστοιχο έλλειμμα διευρύνθηκε σε ετήσια βάση κατά -€826,2 εκατ. Το θετικό στοιχείο είναι ότι η διεύρυνση του συγκεκριμένου ελλείμματος προήλθε από την ενίσχυση εισαγωγών κεφαλαιουχικών αγαθών (π.χ. μηχανολογικός εξοπλισμός), τα οποία αναμένεται να προσφέρουν μεσομακροπρόθεσμα οφέλη στην ελληνική οικονομία.

απέσπασαν τη μερίδα του λέοντος στην παραπάνω αύξηση του συνόλου των εισαγωγών υπηρεσιών το 2018, σημειώνοντας ενίσχυση 16,0% ή €1.523,7 εκατ. Στις λοιπές και τις ταξιδιωτικές υπηρεσίες καταγράφηκε άνοδος 10,2% ή €427,4 εκατ. και 13,9% ή €264,5 εκατ. αντίστοιχα.

Βάσει των παραπάνω μεγεθών, το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών ενισχύθηκε σε ετήσια βάση κατά €1.309,3 εκατ. το 2018. Στις επί μέρους κατηγορίες υπηρεσιών, τα πλεονάσματα των ισοζυγίων ταξιδιωτικών υπηρεσιών και μεταφορών αυξήθηκαν σε σύγκριση με το 2017 κατά €1.218,0 και €632,3 εκατ. αντίστοιχα. Από την άλλη πλευρά, το ισοζύγιο των λοιπών υπηρεσιών από πλεόνασμα το 2017 μετατράπηκε σε έλλειμμα το 2018, σημειώνοντας πτώση -€541,0 εκατ.

Εν κατακλείδι, οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών, στηριζόμενες στους κλάδους του τουρισμού, των μεταφορών, των βιομηχανικών και χημικών προϊόντων και των τροφίμων, αποτέλεσαν βασικό μοχλό ενίσχυσης της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας το 2018. Επιπρόσθετα, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη συνιστώσα των εισαγωγών, οι καθαρές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών της ελληνικής οικονομίας ενισχύθηκαν σε ετήσια βάση και είχαν θετική συνεισφορά στον ρυθμό μεγέθυνσης το 2018. Τέλος, η καταγραφείσα αύξηση των εισαγωγών σε κατηγορίες εμπορευμάτων πάγιου κεφαλαίου όπως μηχανολογικός εξοπλισμός και εξοπλισμός τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνίας, κρίνεται ως θετική από την οπτική γωνία της μεσομακροπρόθεσμης επίδρασής τους στην οικονομία.

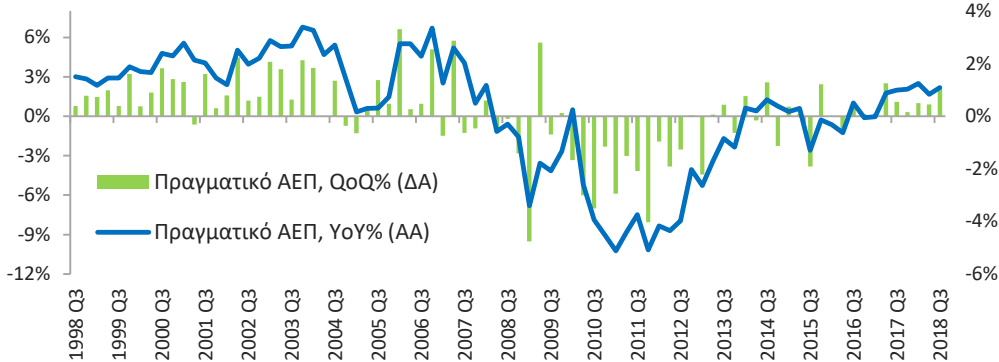
Για το 2019 υπάρχουν αρνητικά ρίσκα για την πορεία των ελληνικών εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών λόγω της προβλεπόμενης μείωσης του ρυθμού μεγέθυνσης των εμπορικών μας εταίρων με υψηλά μερίδια επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών (βλέπε Σχήμα 1) και πτώσης του όγκου του διεθνούς εμπορίου. Όπως αναφέραμε στην πρώτη σελίδα του παρόντος τεύχους, η λογιστική βαρύτητα του ρυθμού μεταβολής των εξαγωγών (και των εισαγωγών) στον ρυθμό μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας, είναι σήμερα αρκετά υψηλότερη σε σχέση με το παρελθόν. Συνεπώς, η ποσοτική επίδραση από μια επιβράδυνση των εξαγωγών στην ετήσια ποσοστιαία μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ θα είναι μεγαλύτερη σε σχέση με αυτή που θα είχε π.χ. το 2010 ή το 1995. Τέλος, λαμβάνοντας υπ' όψιν το προαναφερθέν αρνητικό ρίσκο για την πορεία των ελληνικών εξαγωγών, η προβλεπόμενη για το 2019 ενίσχυση της εγχώριας ζήτησης (π.χ. λόγω της προγραμματισμένης δημοσιονομικής επέκτασης κατά 0,5% του ΑΕΠ και της σημαντικής αύξησης του δείκτη εμπιστοσύνης καταναλωτή) δύναται να οδηγήσει σε αύξηση των εισαγωγών και ως εκ τούτου σε διεύρυνση του εξωτερικού ελλείμματος εμπορευμάτων και σε συρρίκνωση του εξωτερικού πλεονάσματος υπηρεσιών.

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 3^ο τρίμηνο 2018 η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν **+2,2%** (+1,7% (2018Q2) και +2,0% (2017Q3)). Η αντίστοιχη τριμηνιαία % μεταβολή ήταν **+1,0%** (+0,4% (2018Q2) και +0,5% (2017Q3)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2018: 2018 2,0%, 2019 2,2% και 2020 2,3%

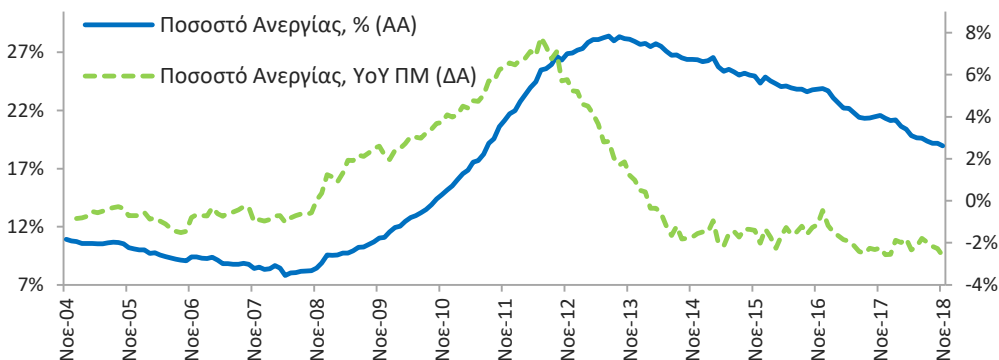
Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Πραγματικό ΑΕΠ (YoY%)

Περίοδος: 1998Q3–2018Q3
Στοιχεία: τριμηνιαία
Μέσος Όρος: +0,5%
Διάμεσος: +1,5%
Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)
Ελάχιστο: -10,2% (2011Q1)
AA = αριστερός άξονας
ΔΑ = δεξιός άξονας
Δημοσίευση: 4/12/2018
(προσωρινά στοιχεία)
Επομ. δημ.: 7/3/2019
(προσωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον **Νοέμβριο 2018** το ποσοστό **ανεργίας** διαμορφώθηκε στο **18,5%** (18,7% (10/2018) και 21,1% (11/2017)) και η αντίστοιχη ετήσια μεταβολή ήταν **-2,6 ΠΜ** (-2,3 ΠΜ (10/2018) και -2,2 ΠΜ (11/2017)). Ο αριθμός των **απασχολούμενων** ανήλθε στα **3.865,7 χιλ** άτομα (3.835,7 χιλ (10/2018) και 3.727,1 χιλ (11/2017)) και των **ανέργων** στα **875,2 χιλ** άτομα (881,1 χιλ (10/2018) και 995,8 χιλ (11/2017)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2018: 2018 19,6%, 2019 18,2% και 2020 16,9%

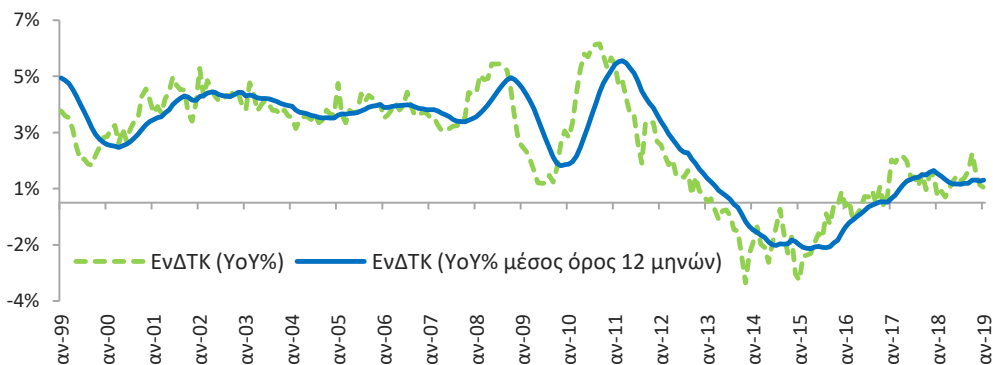
Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 11/2004-11/2018
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: 17,3%
Διάμεσος: 18,7%
Μέγιστο: 27,9% (7/2013)
Ελάχιστο: 7,3% (5/2008)
AA = αριστερός άξονας
ΔΑ = δεξιός άξονας
ΠΜ = ποσοστ. μοναδ.
Δημοσίευση: 7/2/2019
Επομ. δημ.: 7/3/2019

Εναρμονισμένοι ΔΤΚ και Εθνικός ΔΤΚ

Τον **Ιανουάριο 2019** η ετήσια % μεταβολή του **ΕνΔΤΚ** ήταν **+0,5%** (+0,6% (12/2018) και +0,2% (1/2018)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή (12 μηνών)** ήταν **+0,8%** (+0,8% (12/2018) και +1,0% (1/2018)). Για τον ίδιο μήνα η ετήσια % μεταβολή του **Εθνικού ΔΤΚ** ήταν **0,4%** (0,6% (12/2018) και -0,2% (1/2018)) και η αντίστοιχη **μέση ετήσια μεταβολή (12 μηνών)** ήταν **+0,7%** (+0,6% (12/2018) και 1,0% (1/2018)).

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους - Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2018: 2018 0,8%, 2019 1,2% και 2020 1,1%

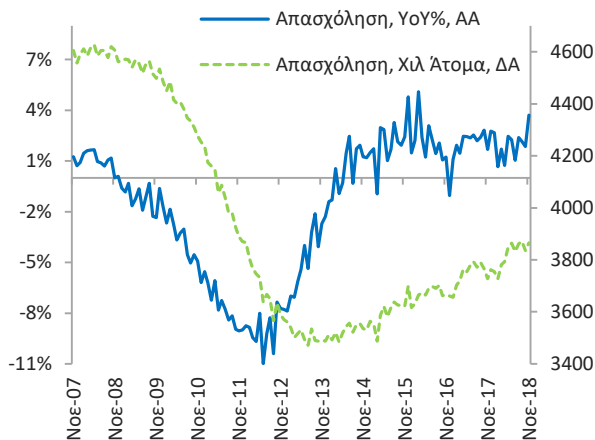
Βασικά Στατιστικά Στοιχεία
ΕνΔΤΚ (YoY%)

Περίοδος: 1/1999-1/2019
Στοιχεία: μηνιαία
Μέσος Όρος: +2,1%
Διάμεσος: +2,6%
Μέγιστο: +5,7% (9/2010)
Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)
Δημοσίευση: 14/2/2019
Επομ. δημ.: 12/3/2019

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), (γ) Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Δραστηριότητας (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

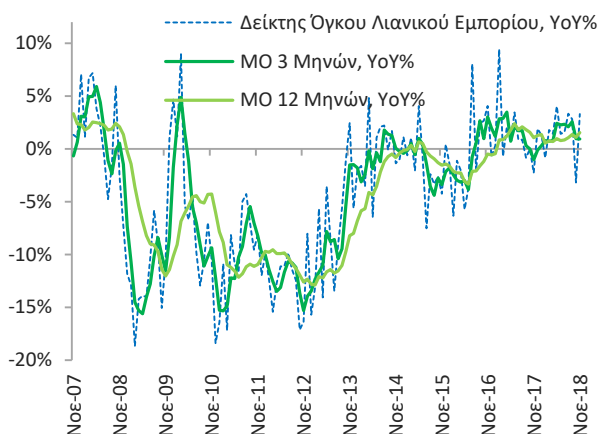
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): +3,7 YoY% τον Νοε-18 από +1,9 YoY% τον Οκτ-18, +2,0 YoY% την περίοδο Ιαν-Νοε – 18 από +2,1 YoY% την περίοδο Ιαν-Νοε – 17 (επόμενη δημοσίευση: 7/3/2019)

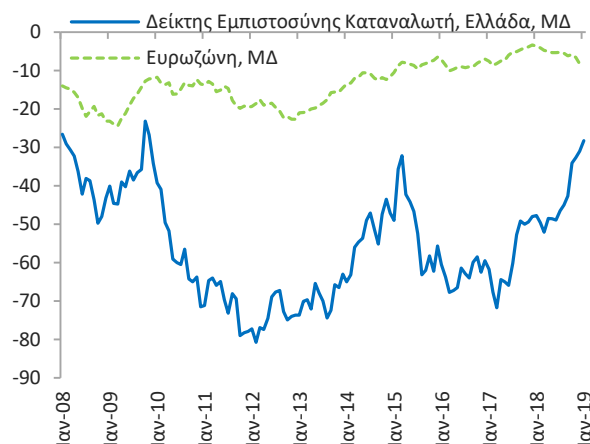
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 99,6 ΜΔ τον Ιαν-19, -1,3 MoM ΜΔ και -1,8 YoY ΜΔ τον Ιαν-19 από -0,2 MoM ΜΔ και +0,2 YoY ΜΔ τον Δεκ-18 (επόμενη δημοσίευση: 27/2/2019)

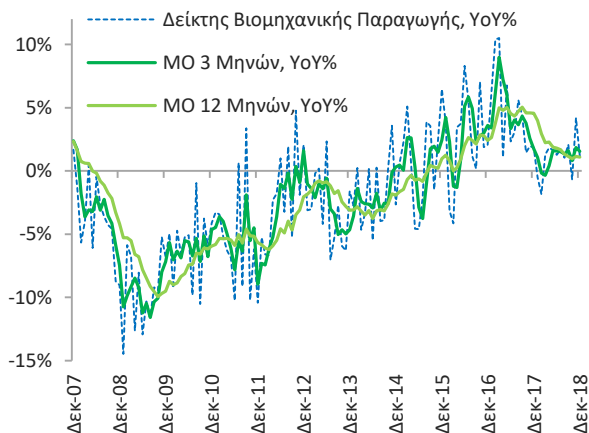
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: +3,8 MoM% και +3,3 YoY% τον Νοε-18 από -3,7 MoM% και -3,2 YoY% τον Οκτ-18, +1,5 YoY% την περίοδο Ιαν-Νοε – 18 από +1,2 YoY% την περίοδο Ιαν-Νοε – 17 (επόμενη δημοσίευση: 28/2/2019)

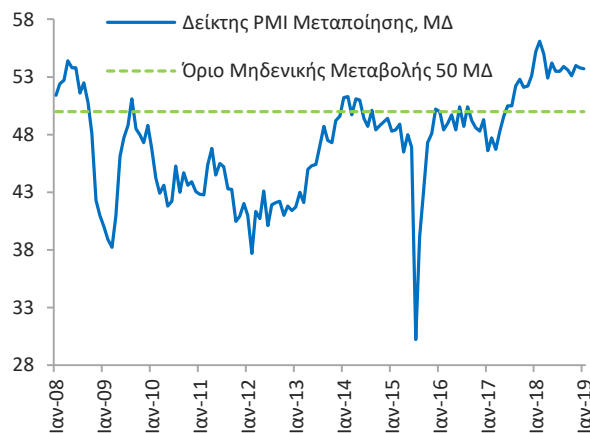
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -28,3 ΜΔ τον Ιαν-19, +2,7 MoM ΜΔ και +19,5 YoY ΜΔ τον Ιαν-19 από +1,7 MoM ΜΔ και +17,0 YoY ΜΔ τον Δεκ-18 (επόμενη δημοσίευση: 27/2/2019)

Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής: -1,1 MoM% και +1,2 YoY% τον Δεκ-18 από +3,9 MoM% και +4,2 YoY% τον Νοε-18, +1,1 YoY% την περίοδο Ιαν-Δεκ – 18 από +4,6 YoY% την περίοδο Ιαν-Δεκ – 17 (επόμενη δημοσίευση: 8/3/2019)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 53,7 μονάδες δείκτη (ΜΔ) τον Ιαν-19, -0,1 MoM ΜΔ και -1,5 YoY ΜΔ τον Ιαν-19 από -0,2 MoM ΜΔ και +0,7 YoY ΜΔ τον Δεκ-18 (επόμενη δημοσίευση: 1/3/2019)

Πηγή: (α) Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), (β) Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), (γ) IHS Markit, (δ) Eurobank Research.
Σημείωση: (α) ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη, ως ΜΟ τον μέσο όρο και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Τεύχος 281 - 26 Φεβρουαρίου 2019

Πίνακας Α3: Βασικά Μακροοικονομικά - Μικροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Ενημέρωση: 26/2/2019	Μεταβλητές	Στοιχ. Πηγή	Παράθεση	Εποχ. Διόρθ.	Τελευταία Παρατήρηση	Παρατήρηση Προηγούμενης Περιόδου	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024		
Βασική Επισκόπηση																	
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	γ	(1), (8)	YoY%	-	1.5%	2017	-0.2%	2016	-0.4%	2015	0.7%	2014	-3.2%	2013	-7.3%	2012
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			€ δις		187.2		184.4		184.8		185.6		184.2		190.4	
	Όνομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν					180.2		176.5		177.3		178.7		180.7		191.2	
	Ποσοστό Ανεργίας			%		21.5%		23.5%		24.9%		26.5%		27.5%		24.4%	
	Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			YoY%		0.6%	2018	1.1%	2017	-0.8%	2016	-1.7%	2015	-1.3%	2014	-0.9%	2013
	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					0.8%		1.1%		0.0%		-1.1%		-1.4%		-0.9%	
	Αποπληθωριστές Ακαθάριστος Εγχώριο Προϊόντος			%		0.6%	2017	-0.2%	2016	-0.3%	2015	-1.8%	2014	-2.4%	2013	-0.4%	2012
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	q			Ναι	2.2%	2018 Q3	1.7%	2018 Q2	2.0%	2017 Q3	1.0%	2016 Q3	-2.6%	2015 Q3	1.3%	2014 Q3
	Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν			QoQ%		1.0%		0.4%		0.5%		0.3%		-1.9%		1.3%	
	Ποσοστό Ανεργίας	m		%		18.5%	Νοε-18	18.7%	Οκτ-18	21.1%	Νοε-17	23.3%	Νοε-16	24.5%	Νοε-15	25.9%	Νοε-14
	Εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή			YoY%	Όχι	0.4%	Ιαν-19	0.6%	Δεκ-18	-0.2%	Ιαν-18	1.2%	Ιαν-17	-0.7%	Ιαν-16	-2.8%	Ιαν-15
	Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή					0.5%		0.6%		0.2%		1.5%		-0.1%		-2.8%	
	Αποπληθωριστές Ακαθάριστος Εγχώριο Προϊόντος	q			Ναι	0.5%	2018 Q3	0.6%	2018 Q2	0.5%	2017 Q3	0.3%	2016 Q3	-0.3%	2015 Q3	-0.7%	2014 Q3
Σύνολο Πραγμ. Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος																	
	Πραγμ. Ιδιωτική Καταναλ. (Νοικοκυριά και ΜΚΙΕΝ)	q	(1), (8)	YoY%	Ναι	0.7%	2018 Q3	1.3%	2018 Q2	1.5%	2017 Q3	3.2%	2016 Q3	-3.4%	2015 Q3	0.5%	2014 Q3
	Πραγμ. Δημόσια Καταναλωση					-4.1%		-4.3%		0.4%		0.3%		2.3%		-3.0%	
	Πραγμ. Επενδύσεις Παγίων (Ιδιωτικές και Δημόσιες)					-23.2%		19.2%		26.1%		12.4%		-6.0%		-9.3%	
	Πραγμ. Εξαγωγές (Αναθά και Υπηρεσίες)					7.6%		9.2%		7.0%		8.9%		-8.1%		9.0%	
	Πραγμ. Εισαγωγές (Αναθά και Υπηρεσίες)					15.0%		2.7%		5.3%		14.0%		-14.2%		5.5%	
Αποτελεσματικότητα																	
	Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά άτομο)	q	(4), (8)	YoY%	Ναι	0.9%	2018 Q3	0.1%	2018 Q2	0.3%	2017 Q3	0.4%	2016 Q3	-2.8%	2015 Q3	-0.4%	2014 Q3
	Πραγμ. Παραγωγικ. της Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					0.5%		0.3%		-1.2%		1.7%		-4.7%		2.4%	
	Όνομ. Μοναδ. Κόστος Εργασίας (ανά άτομο)				Όχι	1.0%		2.2%		-1.1%		-2.4%		1.4%		-1.7%	
	Όνομ. Μοναδ. Κόστος Εργασίας (ανά ώρα εργασίας)					1.2%		1.6%		-0.2%		-3.2%		1.6%		-1.3%	
Αγορά Εργασίας																	
	Απασχολούμενοι	m	(1), (8)	χιλ. άτομα	Ναι	3865.7	Νοε-18	3835.7	Οκτ-18	3727.1	Νοε-17	3665.6	Νοε-16	3620.9	Νοε-15	3535.0	Νοε-14
	Άνεργοι					875.2		881.1		995.8		1115.2		1172.8		1234.2	
	Εργατικό Δυναμικό					4740.9		4716.8		4722.9		4780.8		4793.7		4769.2	
	Μη Ενεργός Πληθυσμός					3218.9		3246.3		3277.2		3254.8		3276.6		3346.0	
Αγορά Ακινήτων																	
	Δείκτης Τιμών Διαμερισμάτων	q	(2), (8)	YoY%	Όχι	2.4%	2018 Q3	1.2%	2018 Q2	-0.7%	2017 Q3	-1.5%	2016 Q3	-5.9%	2015 Q3	-7.0%	2014 Q3
Βιομηχανία και Εμπόριο																	
	Δείκτης Υπευθύνων Προμηθειών (PMI)	m	(6), (8)	ΜΔ	Ναι	53.7	Ιαν-19	53.8	Δεκ-18	55.2	Ιαν-18	46.6	Ιαν-17	50.0	Ιαν-16	48.3	Ιαν-15
	Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής	m	(1), (8)	YoY%		1.2%	Δεκ-18	4.2%	Νοε-18	1.9%	Δεκ-17	2.1%	Δεκ-16	5.0%	Δεκ-15	-2.6%	Δεκ-14
	Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία					-0.9%		7.5%		-2.6%		14.7%		-0.7%		-6.8%	
	Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Λιανικό Εμπόριο					4.0%	Νοε-18	-1.6%	Οκτ-18	-1.1%	Νοε-17	2.4%	Νοε-16	-5.3%	Νοε-15	-1.3%	Νοε-14
	Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο					3.3%		-3.2%		-2.3%		4.1%		-4.3%		-1.4%	
	Δείκτης Κύκλου Εργασιών στο Χονδρικό Εμπόριο	q	(1), (8)			6.3%	2018 Q4	11.3%	2018 Q3	3.4%	2017 Q4	0.0%	2016 Q4	-1.8%	2015 Q4	-0.1%	2014 Q4
	Δείκτης Κύκλου Εργασιών στον Τομέα των Αυτοκιν.					8.7%		15.0%		14.8%		0.6%		10.8%		19.1%	
Εξωτερικός Τομέας																	
	Ισοζύγιο Τρεχόντων Συναλλαγών (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (8)	€ δις	Όχι	-5.3	Δεκ-18	-5.2	Νοε-18	-3.2	Δεκ-17	-3.1	Δεκ-16	-1.4	Δεκ-15	-2.9	Δεκ-14
	Α. Ισοζύγιο Αγαθών (Α1+Α2+Α3)					-22.5		-22.3		-19.8		-18.0		-17.7		-22.3	
	Α1. Καυσιμίων					-5.2		-5.1		-3.7		-3.0		-4.1		-6.3	
	Α2. Παιδιών					-0.1		-0.1		0.0		0.0		-0.1		-2.1	
	Α3. Χωρίς Καύσιμα και Παιδιά					-17.3		-17.1		-16.1		-15.0		-13.4		-13.8	
	Β. Ισοζύγιο Υπηρεσιών (Β1+Β2+Β3)					19.4		19.3		18.0		16.3		16.6		18.3	
	Β1. Ταξιδιωτικό					13.9		14.0		12.7		11.2		11.2		11.3	
	Β2. Μεταφορών					5.6		5.5		5.0		4.6		4.3		6.9	
	Β3. Λοιπών Υπηρεσιών					-0.2		-0.1		0.4		0.5		0.2		0.1	
	Γ. Ισοζύγιο Πρωτογενών Εισοδημάτων (Γ1+Γ2+Γ3)					-1.7		-1.7		-0.8		-0.8		0.2		1.4	
	Γ1. Αμοιβών και Μισθών					-1.1		-1.1		-1.1		-1.0		-1.0		-0.3	
	Γ2. Τόκων, Μερισμάτων και Κερδών					-3.2		-3.4		-2.1		-2.6		-1.9		-1.4	
	Γ3. Λοιπών Πρωτογενών Εισοδημάτων					2.7		2.8		2.4		2.8		3.0		3.1	
	Δ. Ισοζύγιο Δευτερογενών Εισοδημάτων (Δ1+Δ2)					-0.5		-0.5		-0.6		-0.6		-0.5		-0.3	
	Δ1. Γενικής Κυβέρνησης					-0.7		-0.7		-0.9		-0.8		-0.6		-0.6	
	Δ2. Λοιπών Τομέων					0.2		0.2		0.3		0.2		0.1		0.3	
Δημοσιονομικά Στοιχεία (Γενική Κυβέρνηση)																	
	Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ	γ	(1), (8)	%	-	0.8%	2017	0.5%	2016	-5.6%	2015	-3.6%	2014	-13.2%	2013	-8.9%	2012
	Πρωτογενές Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					3.9%		3.7%		-2.1%		0.3%		-1.2%		-3.8%	
	Χρέος Γενικής Κυβέρνησης % του ΑΕΠ					176.1%		178.5%		175.9%		178.9%		177.4%		159.6%	
Κυβέρνηση (Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού)																	
	Α. Καθάρ. Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)	-	(5), (8)	€ δις	-	53.68	Δεκ-18	46.71	Νοε-18	42.41	Οκτ-18	37.21	Σεπ-18	31.87	Αυγ-18	27.39	Ιουλ-18
	Β. Καθάρ. Έσοδα Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					55.16		47.35		36.64		32.21		27.08		27.08	
	Απόκλιση - Έσοδα (Α-Β)					-1.48		0.76		0.07		0.58		0.94		0.31	
	Γ. Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					56.00		44.91		40.79		36.94		33.09		28.99	
	Δ. Δαπάνες Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					57.08		47.72		42.41		38.48		34.32		29.68	
	Απόκλιση - Δαπάνες (Γ-Δ)					-1.08		-2.81		-1.62		-1.54		-1.23		-0.69	
	Πρωτογενές Αποσελ. Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					3.24		7.63		6.44		4.80		3.16		2.05	
	Πρωτογενές Αποσελ. Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					3.60		4.07		4.75		2.52		0.92		0.93	
	Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Π)					-2.32		2.56		1.63		0.28		-1.22		-1.60	
	Ισοζύγιο Κρατικού Προϋπολογισμού (Σ)					-1.91		-1.01		-0.62		-1.84		-3.38		-2.61	
Επιτόκια Αναφοράς Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας																	
	Διακυκλωση Αποδοχής Καταθέσεων	-	(2), (8)	%		-0.4%	16/3/16	-0.3%	9/12/14	-0.2%	10/9/14	-0.1%	11/6/14	0.0%	13/11/13	0.0%	8/5/13
	Δημοπρασίες Σταθερού Επιτοκίου					0.0%		0.1%		0.0%		0.2%		0.5%		0.5%	
	Διακυκλωση Οριακής Χρηματοδότησης					0.3%		0.3%		0.3%		0.4%		0.8%		1.0%	
Τίτλοι Ελληνικού Δημοσίου και Τραπεζικά Επιτόκια																	
	Απόδοση Τίτλων Ελληνικού Δημοσίου (10 έτη), Τέλος Περιόδου	m	(7), (8)	%	-	3.87%	Ιαν-19	4.38%	Δεκ-18	3.73%	Ιαν-18	7.82%	Ιαν-17	9.69%	Ιαν-16	11.45%	Ιαν-15
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (νέων)		(2), (7)			0.28%	Δεκ-18	0.28%	Νοε-18	0.29%	Δεκ-17	0.32%	Δεκ-16	0.56%	Δεκ-15	1.15%	Δεκ-14
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (νέων)					4.63%		4.63%		4.91%		4.82%		5.09%		5.02%	
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Καταθέσεων (υφιστάμενων)					0.28%		0.29%		0.32%		0.33%		0.56%		1.30%	
	Τραπεζικό Μέσο Επιτόκιο Δανείων (υφιστάμενων)					4.22%		4.27%		4.49%		4.79%		5.05%		5.21%	
Χρηματοδότηση																	
	Γενικό Σύνολο Χρηματοδότησης (Α+Β+Γ+Δ)	m	(2), (8)	€ δις	Όχι	188.1	Δεκ-18	190.4	Νοε-18	202.5	Δεκ-17	213.8	Δεκ-16	227.6	Δεκ-15	235.2	Δεκ-14
	Α. Γενική Κυβέρνηση					18.2		17.3		18.9		19.1		23.7		23.6	
	Β. Ιδιωτικές Επιχειρήσεις					82.7		83.2		88.9</							

Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών

Δρ. Τάσος Αναστασάτος: Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr, + 30 214 4059706

Ομάδα Ανάλυσης & Έρευνας

Μαρία Γιαννίσση: Administrator
magiannisi@eurobank.gr, + 30 214 4059711

Ιωάννης Γκίωνης: Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr, + 30 214 4059707

Δρ. Στυλιανός Γώγος: Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr, + 30 210 3371226

Άννα Δημητριάδου: Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadou@eurobank.gr, + 30 210 3718793

Μαρία Κασόλα: Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr, + 30 210 3371224

Όλγα Κοσμά: Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr, + 30 210 3371227

Παρασκευή Πετροπούλου: Ανώτερη Οικονομολόγος
ppetroπουλου@eurobank.gr, + 30 210 3718991

Δρ. Θεόδωρος Σταματίου: Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr, + 30 214 4059708

Ευαγγελία Τσιαμπάου: Οικονομική Αναλύτρια
etsiampraou@eurobank.gr, + 30 214 4059712

Eurobank Ergasias S.A, 8 Othonos Str, 105 57 Athens, tel: +30 210 33 37 000, fax: +30 210 33 37 190, email: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί:

<https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>

- **7 Ημέρες Οικονομία:** Εβδομαδιαία επισκόπηση οικονομικών εξελίξεων της Ελλάδας
- **Greece Macro Monitor - Focus Notes:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις της αγοράς της Ελλάδας
- **Economy & Markets:** Ερευνά θέματα της ελληνικής και τη διεθνούς οικονομίας
- **Regional Economics & Market Strategy Monthly:** Μηνιαία έκδοση για την οικονομία και τις εξελίξεις της αγοράς ανά περιοχή
- **Emerging Markets Special Focus Reports:** Περιοδική έκδοση για τις τελευταίες οικονομικές εξελίξεις στις αναδυόμενες αγορές
- **Daily Overview of Global markets & the SEE Region:** Ημερήσια επισκόπηση με τις βασικές μακροοικονομικές εξελίξεις στην αγορά της Ελλάδας και τις παγκόσμιες αγορές
- **Global Macro Themes & Market Implications for the EA Periphery and the CESEE:** Μηνιαία ανασκόπηση της διεθνούς οικονομίας και των χρηματοπιστωτικών αγορών
- **Global Markets Special Focus Reports:** Αναλύει ειδικά θέματα επικαιρότητας στην παγκόσμια οικονομία και τις αγορές

Subscribe electronically at <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis>

Follow us on twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group

